

Referat, 1. ordinære hovedbestyrelsesmøde d. 28-29. marts 2025

Indkaldt:

Anne Vikkelsø, Camilla Abelgren Michaelsen, Clara Bugge Larsen, Ditte Gaarde, Gopika Pararajasingam, Janne Boye Niemelä, Gudrun Sønnichsen, Jesper Hårdell, Ole Rønne-Christensen, Signe Dupont, Stine Bergmann Verhelst, Claus Staunstrup Nilsson

Afbud:

Gopika Pararajasingam

Dagsorden fredag fra 15:30 – 18:30

- **Blok 1: Orientering**
- **Blok 2: Drøftelser**
- **Blok 3: Beslutninger**

Anne bød alle velkommen og Ole blev valgt som ordstyrer.

1. Godkendelse af dagsorden
  - Hovedbestyrelsen godkendte dagsordenen og accepterede, at pkt. 6.2 blev flyttet til blokken "Beslutninger"
2. Opfølgning af HB-møde 7. december 2024
  - Der var ingen bemærkninger til punktet.
3. Vedtægter for Støttefonden underskrives
  - Hovedbestyrelsen underskrev de opdaterede vedtægter for Støttefonden.

Fagligt indspark

4. Bestyrelsen blev informeret om DDL's indsats på Børne- og Ungdomsområdet

Outi Toura-Jensen og Henriette Bisgaard-Andreasen gennemgik DDL's indsatser på Børne- og Ungeområdet, herunder de politiske indsatser samt arbejdet med Tegnsprogspakken.

Efter en grundig introduktion, der spændte over både forældreinddragelse, særdeles velbesøgte zoomoplæg, relevante styrelser som DDL samarbejder med, andre vigtige aktører på området samt hvilke udenlandske partnere

Ret til tegnsprog – hele livet

DDL både samarbejder og sammenligner sig med, debatterede hovedbestyrelsen DDL's indsats.

Der var stor enighed om, at Børne- og Ungeområdet er et felt, hvor DDL skal vise sin styrke og støtte både børn og forældre. Det gøres ved at sikre sig de rette samarbejdspartnere og ved at være transparente i tilgangen både til børn/forældre, fag- og sundhedspersonale, kommuner, styrelser og politiske beslutningstagere og ikke at modarbejde høretekniske foranstaltninger, men blot sikre, at døde børn også tilbydes tegnsprog.

Der blev debatteret hvornår DDL skal kritisere at op mod 15-20% af døvfødt børn eller børn med tidligt erhvervet døvhed ikke opnår alderssvarende sprogtilegnelse gennem AVT-forløbet og hvornår og hvordan DDL skal sikre, at der er relevant og opdateret uvildig forskning på området,

Der blev desuden talt om 'Tone-of-Voice', dvs. hvilken sproglig vinkel DDL skal bruge i arbejdet med Børn- og Unge. Det blev understreget at det er vigtigt at DDL er neutrale og objektive - og ikke uforvarende kommer til at skræmme nogen væk. Det afstedkom en debat om sprogholdninger, og om hvordan lande, DDL normalt sammenligner sig med, agerer og kommunikerer på samme område.

Hele området er under forandring, og Forløbsbeskrivelsen, der er understøttet af de Kliniske retningslinjer, er p.t. under revision. Det er positivt, da det viser, at der er fokus på området.

Afslutningsvis debatterede hovedbestyrelsen dels at der skal mere kommunikativt fokus fra DDL's side på området, herunder mere information på DDL's hjemmeside, og om hvorvidt der skulle udfærdiges et holdningspapir til anvendelse af forskellige sprogformer. Det blev besluttet, at siden DDL's hovedbestyrelse er politisk valgt ikke kan eller bør udtale sig om faglige forhold, vi ikke har tilstrækkelig forstand på. Janne Niemelä henviste til et paper som Elisabeth Engberg har skrevet om brug af forskellige sprogformer, der inkluderer tegnsprog eller tegn. Janne vil kontakte EEP og høre, om paperet kan udgives.

Anne og Outi skal 8. maj i år deltage i et møde med Socialstyrelsen. Her vil DDL få muligheden for at komme med input til den forløbsbeskrivelse, der skal revideres. DDL har forinden et mere generelt

møde Høreforeningen, og der vil Anne og bringe mødet på bane og høre, hvad vi evt. kan opnå konsensus omkring.

Det blev understreget, at det er ekstremt vigtigt at DDL er tydelige. Og at DDL er en interesse- og menneskerettighedsorganisation. Det betyder, at DDL ikke kan vurdere hvornår det fx er rettidigt at tilbyde tegnsprog til døvfødte børn, men at DDL har en holdning til området. Bl.a. at tegnsprog til døve børn ikke bør frarådes. Derudover skal DDL sikre, at de resultater, som Danmark fik efter eksaminationen i FN i 2024, bliver almenkendt og brugt i det videre arbejde.

Slutteligt blev der besluttet at nedsætte en redaktionsgruppe til at gennemgå de tekster, der bliver lagt op på Tegnsprogspakkens hjemmeside for at sikre, at de er kongruente med den med de holdninger HB ønsker at stå som afsendere af. Gruppen består af Clara, Signe og Anne.

Blok 1: Orientering

5. Skriftlig orientering fra Landsforpersonen

- Hovedbestyrelsen tog den skriftlige orientering til efterretning og udtrykte glæde over formatet. Anne supplerede med at DNTM har accepteret at der igen etableres en uddannelse af døve tegnsprogstolke, men at det ikke i denne omgang er finansieret, hvorfor uddannelsen skal finde anden form for finansiering og andre må gerne byde ind på at stå for den. Dertil skal kommende studerende forvente en egenbetaling af uddannelsen. DDL vil gerne støtte og bakke op om projektet og derfor villige til at bidrage med en undersøgelse af finansieringsmuligheder.
- Der blev spurgt til om bestyrelsens medlemmer kan søge om optagelse, og da DDL ikke er en aktiv spiller i uddannelsen, men blot stiller curriculum og pensum til rådighed, er der intet til hinder for at hovedbestyrelsesmedlemmer kan søge optag.
- Anne fortsatte punktet med at informere om, at Marlene Harpsøe (DD) har fået gennemført at uddannelsen til tegnsprogstolk ikke forringes lige som nogle uddannelser på Københavns Professionshøjskole bliver. Ligeså skal der gøres en aktiv indsats for at forebygge frafaldet.

- DDL har sendt brev til Statsministeren om at sikre, at pressemøder fremadrettet tegnsprogstolkes, ligesom under coronapandemien, og der er i dag modtaget svar om at DDL's forespørgsel videresendes til den nye minister for Samfundssikkerhed og Beredskab.
  - Anne sluttede punktet med at fortælle, at samtlige billetter til DDL's jubilæum den 18. maj 2025 er blevet revet væk, og der er venteliste. Alle hovedbestyrelsesmedlemmer er tilmeldt.
6. Skriftlig orientering fra Sekretariatet
- Hovedbestyrelsen tog den skriftlige orientering samt bilag til efterretning.
7. Mundtlig orientering om tidligere nedsatte arbejdsgrupper.
- Hovedbestyrelsen tog orienteringen til efterretning. Der blev givet en kort status, og uddybet med, at der for udvalget som skal afsøge rammerne for en uddannelse til døve tegnsproglærere vedkommende er fastlagt et møde den 9. april 2025 og at gruppen, der arbejder med sprogteknologi, afventer en udmelding fra Tegnsprogrådet.
8. Mundtlig orientering om DDL's repræsentanter i DH-grupperne
- Hovedbestyrelsen tog orienteringen til efterretning. Ole uddybede det fremsendte bilag og understregede, at gruppen af repræsentanter meget gerne vil bruge Brit Holm Andersen til sparring og støtte.
  - Der er pt. 9 repræsentanter, og der efterlyses et idekatalog ift. hvilke områder, som DDL kan støtte og komme med indspark til.
9. Mundtlig orientering om status på DDL's strategiske arbejdsprogram.
- Hovedbestyrelsen tog orienteringen til efterretning. Anne uddybede og viste den matrix, som DDL fremadrettet vil strukturere og måle arbejdsindsatsen under de forskellige punkter i arbejdsprogrammet.
- Matricen vil synliggøre hvor langt DDL er med sine indsatser, hvilke milepæle der er opnået, hvilke ressourcer der bliver brugt samt hvilke udfordringer der er eller skal overkommes. Matricen er dermed et arbejdsredskab, særligt i det interessepolitiske arbejde, og den vil blive brugt på de månedlige statusmøder i IP-teamet.

- Hovedbestyrelsen bad om at få matricen tilsendt ifm. med Landsforpersonens skriftlige opdateringer på de kvartalsvise hovedbestyrelsesmøder. Der blev derudover bedt om at matricen bliver farvekodet, så hovedbestyrelsen nemt kan se hvilke områder der er skrevet tilføjelser ind under siden sidst.
- Herefter gennemgik Anne kort årsplanen for 2025, hvor der ingen ændringer er. Det betyder, at ved næste hovedbestyrelsesmøde vil der være et oplæg om DDL's arbejde med ældreområdet v. Josephine Anker og muligvis Henriette Bisgaard Andreasen. Herefter kom en spændende debat om den korrekte tegnsætning for projekt 'Lev Godt', og hovedbestyrelsen var enige om, at DDL skal sikre korrekt, grammatisk tegnbrug. Tegnet er "lev Godt" og ikke "Godt/udbytte liv". Dette skal kommunikeres ud.
- Hovedbestyrelsen besluttede, at DDL skal bruge grammatisk korrekt tegnsprog og rette ind, hvis vi kommer til at lave f.eks. forkerte tegnavne.

Blok 2: Drøftelser

10. Drøftelse af foreninger og prøvehandling

- Hovedbestyrelsen drøftede foreningernes ønske om en opfølgning på prøvehandlingsforløbet. Der blev rejst spørgsmål om hvorvidt der er en ægte efterspørgsel på prøvehandling og om der reelt er et behov.

Det blev understreget, at forsøget med prøvehandling blev annulleret ved seneste landsmøde (2024) og at hele forløbet med omstrukturering af medlemsforeningsmodeller er foregået i mere end 10 år. Der er meget stor forskel på medlemsforeningerne, og dermed også forskel på hvad de ønsker og har brug for.

Der var enighed i hovedbestyrelsen om at grundet både forståelsesproblemer blandt medlemsforeningerne, internt i hovedbestyrelsen og DDL samt at der ikke er begået en opsamlings- og handleplan, skaber processen mere frustration og forvirring end gavn. Ligesom der igen blev henvist, at det på landsmødet tydeligt blev sagt og besluttet, at man ville suspendere tanker om, at DDL skulle videreføre det bestående arbejde med prøvehandling. Man ville viske tavlen ren. Efterfølgende er man så alligevel blevet ved med at tale om prøvehandling. Vi skal have rammet en pæl igennem den beslutning, der blev taget på landsmødet 2024.

- En enig hovedbestyrelse vedtog at:
  - o Der stoppes øjeblikkeligt for prøvehandlinger
  - o Medlemsforeningerne har mulighed for at eksperimentere med nye strukturer, fx fælles administration eller fælles aktiviteter
  - o Fællesskabskonsulenten skal støtte og vejlede i eksperimenter
  - o Der er ikke økonomiske midler til at støtte foreningernes eksperimenter, men foreningerne opfordres til at søge enten fonde relevante for deres arbejde.

- Anne lukkede punktet med at understrege, at arbejdet indtil nu ikke er spildt. Der er mange foreninger der allerede er i fuld gang med at eksperimentere, og der er dannet god viden i og om foreningerne, både internt i DDL og ude i foreningerne.

Blok 3: Beslutninger

11.A (tidligere pkt. 6.2)

Claus gennemgik regnskab og budget åtd. Her blev der gjort særligt opmærksom på, at DDL siden budgettet 2025 blev vedtaget, er der kommet nye bevillinger til. Det er projekterne 'Tegnsprogsfællesskaber' og 'IT-frivillige'.

Derudover er der tilsagn om min. 800.000 fra Døvefonden (og forventeligt lidt mere) samt en arv på 250.000. Derfor er fremskrivningen i kolonne 2 væsentligt højere end det låste budget i kolonne 1.

Endelig har DDL opnået en større gevinst på finansielle indtægter, der oprindeligt er estimeret med 300.000 og allerede nu andrager 500.000. I det lys, vil DDL gerne bede om lov til at bruge midler på at ansætte en kommunikationsansvarlig medarbejder.

Claus og Anne redegjorde for nødvendigheden af mere og skarpere kommunikation og fundraising, og en enig bestyrelse accepterede fremskrivningen der tillader, at DDL ansætter en ressource til kommunikation og fundraising snarest. Til at begynde med vil stillingen være tidsbegrænset til ét år men med et stærkt ønske om at finde finansiering til en varig stilling.

11. (B) Årsregnskab 2024

- Claus gennemgik årsregnskabets opbygning og bilag, herunder hvilke steder, hovedbestyrelsen skulle være særligt opmærksomme.

Bestyrelsen godkendte enstemmigt DDL's årsregnskab og sendte ros til DDL for de gode bemærkninger fra den eksterne revisor. Claus sikrer, at rosen

viderebringes.

- Claus havde i øvrigt følgende bemærkninger:
  - o 2024's resultat er et budgetteret underskud på 1.088.545 kr., hvilket er tilfredsstillende, da der ikke er brugt af den buffer på 900.000 kr. som hovedbestyrelsen havde allokeret fra en tidligere arv.
  - o Tidligere henlagt midler på 2.105.627 (arv) resultatdisponeres som tilbageføring på projekter. Således tilskrives midlerne DDL's egenkapital, hvorfor der overføres 1.017.082 til næste år. Dette falder i tråd med hovedbestyrelsens ønske fra budgetgodkendelsen i september 2024.

12. Bestyrelsen skal beslutte mulige vinkler på SSA/Finanslovsforhandlinger 2025

- Hovedbestyrelsen drøftede og beslutter hvilke områder, DDL's ledelse særligt skal prioritere i årets SSA-og finanslovsforhandlinger.
- Anne indledte punktet med at forklare, at nogle politikere gerne ser én vinkel, fx ældreområdet, på en ansøgning til finanslovsforhandlinger, mens andre ønsker en bred oversigt, hvor det er nemmere at plukke ud.
- Tidligere har DDL haft succes med en bred ramme, hvor samtlige områder af den nationale indsats blev finansieret, og på mange måder er forhandlingerne et lotteri, hvor det som er vigtigt, er at få den eller de rette ordfører(e) i tale.
- Hovedbestyrelsen drøftede mulige vinkler, og indsnævrede feltet til
  - o Børne- og ungeområdet
  - o Beskæftigelsesområdet
  - o Ældreområdet
  - o Socialområdet
- Der efterfulgte en god debat om hvordan man kan sikre, at døve over en bred kam opnår basale menneskerettigheder, og hvornår DDL skal bruge FN's handicapkomites kritik af den danske stat.
- En enig hovedbestyrelse gav Anne og Claus mandat til at vælge de områder, som der dels er fokus på i samfundet her og nu, dels sikre at ramme de rette ordførere med et godt budskab. En ide kunne være at have et samlet dokument med alle områder, som DDL ønsker finansiering til og dertil have målrettede covers, som

fokuserer på netop det område, som den relevante ordfører styrer.

- Det eneste område som DDL ikke skal nævne i de kommende forhandlinger, er sprogteknologi. Det hører hjemme i andre puljer. Fokus bør være børn, ældre og kultur.
- Ift. tone-of-voice har bestyrelsen tillid til, at Anne og Claus får en professionel ansøgning sat sammen. Selvom ensomhed, handicapmarginalisering 'sælger' og offerkort kombineret med en menneskerettighedsvinkel kan virke, er det hovedbestyrelsens anbefaling, at en faglig stærk appel, hvor udfordringerne beskrives, er den bedste vej frem. Gerne med konkrete projekter.

13. Ansøgning om prøvehandling fra Palle Klejs

- Hovedbestyrelsen besluttede at ikke imødekomme en ansøgningen fra Palle Klejs om en prøvehandling med SignTube som en enmandsmedlemsforening uden vedtægter, generalforsamling og kontingentbetaling.

14. Næste møde 21. juni 2025

- Anne fortalte, at ved næste hovedbestyrelsesmøde skal listen over repræsentationer gennemgås. Der er flere, som enten træder ud af bestyrelser og andre, hvor det vil være givtigt at hovedbestyrelsen revurderer hvem der repræsenterer DDL hvor. Herudover hvem der skal genudpeges.
- Hovedbestyrelsen bad om at listen over nuværende repræsentation medsendes med nærværende referat, samt også som bilag til næstkommende møde.
- Der blev spurgt til mødevarighed den 21. juni, hvortil Anne svarede, at mødet bliver fra 10:00 til 18:00 med efterfølgende middag. Mødet er altså et heldagsmøde, og afholdes i HH.

15. Eventuelt

- Janne havde et punkt under eventuelt om at udnytte det store fokus som lige nu er på Grønland og det grønlandske sprog. Der er fokus på grønlandsk sprog i Folketinget og det bør DDL udnytte og sikre, at dansk tegnsprog medtages i en kommende sproglov i Danmark.
Anne supplerede med, at DDL allerede har kontaktet Aki-Matilda Høeg Dam, og at hun trods løfte om at vende tilbage, desværre endnu ikke har gjort dette.

- De to nordatlantiske forpersoner kommer til DDL's jubilæum den 18. maj, og Anne vil forsøge at få et møde sat i stand i Folketinget med de tre forpersoner.
- Under eventuelt blev medlemsforeningernes generalforsamlinger også evalueret. Samtlige hovedbestyrelsesmedlemmer som havde deltaget i generalforsamlinger, fortalte om deres oplevelser i medlemsforeningerne.

Der er ingen tvivl om, at foreningerne er meget glade for at hovedbestyrelsen deltager, men det er frivilligt om man har tid og lyst.

Inden næste runde af generalforsamlinger skal hovedbestyrelsens PowerPoint justeres og tilrettes.

Mødet sluttede kl. 14:00

----- 0 -----

Anne Vikkelsø - forperson

22/4 '25

Claus Staunstrup Nilsson - direktør